

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Japansk Spisshund

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 1. januar 2019

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Generelt.....	4
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	4
Overordnet mål for rasen.....	7
Rasens populasjon	7
Populasjonsstørrelse.....	7
Gjennomsnittlig kullstørrelse.....	8
Effektiv populasjonsstørrelse	9
Innavlsgrad	10
Bruk av avlsdyr.....	10
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	11
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	12
Prioritering og strategi for å nå målene	12
Helse.....	12
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	12
Forekomst av reproduksjonsproblemer.....	13
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	13
Prioritering og strategi for å nå målene	13
Mentalitet og bruksegenskaper	13
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester	13
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden	13
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	13
Prioritering og strategi for å nå målene	13
Atferd	14
Atferdsproblemer	14
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	14
Prioritering og strategi for å nå målene	14
Eksteriør	14
Eksteriørbedømmelser.....	14
Overdrevne eksteriørtrekk.....	14
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	14
Oppsummering.....	14
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	14

Plan for videre arbeid i klubben 14

Innledning

Utarbeidelsen av RAS for Japansk Spisshund har vært både tidkrevende og interessant, og ikke minst et veldig viktig arbeid for rasens fremtid. Det er klubbens avlsråd og representanter fra styret som har jobbet med RAS. Det har vært fokus på å samle inn mest mulig relevant informasjon for at vi skal få et så fullstendig dokument som mulig.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Som navnet tilsier kommer rasen fra Japan. Det er den minste av de japanske spisshundrasene. Man er usikker på opphavet, men ifølge FCIs rasestandard påstås det at rasen har oppstått ut fra hvite tyske spisshunder brakt til Japan rundt 1920 via Sibir og nord Kina. Rasen ble første gang utstilt i Tokyo i 1921. I 1925 ble det importert 2 par hvite spisshunder fra Canada, og frem til 1936 ble det importert hunder fra Canada, USA, Australia og Kina. Til slutt ble deres avkom krysset for å oppnå en bedre rase.

Men N.S. A (Nippon Spitz Association) sier at det ikke finnes noe bevis som støtter teorien om opphavet fra tyske spisshunder selv om mange tror at rasene har samme opphav. N.S. A mener historien er mer omfattende enn som så.

En av deres teorier sier at den første hvite spisshunden kom fra Nord-Amerika på begynnelsen av 1920-tallet. Ifølge informasjon fra en oppdretter i Tokyo, med navn Terumasa Tokita, så fortalte han en japansk kynolog på 1950 tallet at de første hvite spisshundene som kom til Japan kom med et canadisk redningsfartøy som var sendt til Tokyo med nødrasjoner etter et jordskjelv i 1923. En samler og hengiven hundeelsker som fikk tak i denne spisshunden lykkes på noen måte å få fatt i flere lignende eksemplarer og begynte så smått å avle på dem. De fleste av disse hundene levde i nord-øst Tokyo, og var tydeligvis ganske vanlige i Tokyo på den tiden. Det ble også rapportert at den første spisshunden i den her gruppen var eid av Tokita selv, og at den var 40,2 cm i manken og veide 11,25 kg. Størrelsen på denne hunden og det faktum at de første importerte eksemplarene hadde nordamerikansk opphav gjør at man lett kan ane at hundene ikke var helt reinrasede American Eskimo.

Videre importertes ytterligere hvite spisshunder med hjelp av forretningsmenn og diplomater som tok med seg hunder på sine reiser. Men det finnes ikke noe mer informasjon om avl på disse individer. N.S.A anser at American Eskimo hunder ikke burde ha kunnet utgjøre noen stor betydning på rasen da antallet individer nok var svært få.

Man tror at vendepunktet for rasen var på 30 tallet når et vesentlig antall hunder kom til Japan fra Russland. En type av langhårete hvite spisshunder som russerne hadde tatt inn og gitt det vanlige velkjente navnet Laika, dette var mellomstore – små hunder 30 - 35 opptil 40 cm som hadde vakre myke rene hvite pels og mørke øyne og neser. De var elegante og hadde mer ren hvit pels enn de Amerikanske Eskimo hundene.

Rasen ble utviklet av disse hundene som kom til Japan i begynnelsen av 1900 tallet. Og på 1920 og 1930 tallet jobbet Japanske kynologer med og «skape» den japanske spisshunden. Det fremgangsrike arbeidet som var utført stoppet litt opp under 2. verdenskrig.

Etter 2. verdenskrig fantes det bare et lite antall japanske spisshunder igjen og den store utbredelsen og etterspørselen av rasen i hjemlandet gikk i en periode ut over kvaliteten på hundene, den ble blandet ukontrollert opp med flere raser bl.a. Tysk Spitz, American Eskimo, Samoied, Pomeranian og til og med uidentifiserte hvite hunder. Da kvaliteten sank avtok også interessen for rasen. Men takket være dyktige oppdrettere og rask innsats ble ikke skaden så stor. I 1948 ble den første standarden skrevet med hjelp av Japansk Kennel Klubb, rasestandarden ble godkjent i 1953. Den første registrerte Japanske Spisshunden het Hakuryu og var født 6. august 1947 etter hannen Koma og tispene Shinju.

I 1959 grunnla de raseklubben Nippon Spitz Association som arbeider hardt for å bevare rasen. De har publisert historie og informasjon om de hunder som la grunnlaget for rasen.

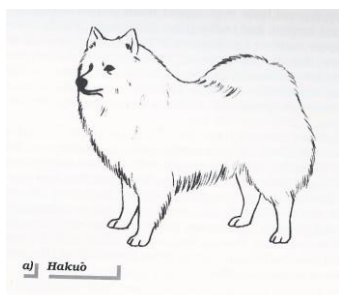
Rasen ble godkjent av FCI i 1964.

Utenom Japan er faktisk Norge, Sverige og Finland de landene der rasen relativt sett har den største utbredelsen. Sabina Of Moon Light, født 10.mars.1967, etter hannen Adonis Of New Port og tispene Tess Of Moon Light kom til Norge i 1967 og ble som første japanske spisshund registrert i Norge i 1973. (på folkemunne sies det at hun kom til Norge som skipshund) Samtidig importerte Alvretens kennel og Ceholms kennel i Sverige hunder fra Japan. Disse la sammen med andre importører grunnlaget for den japanske spisshunden i Norden. På 70 tallet ble det importert en del hunder fra Sverige til Norge og de dannet grunnlaget for den stammen vi har her i landet i dag. Det første kullet som er registrert i Norge er født 29. januar 1977, 2 hanner og 1 tisper etter hannen Andoleason Of Golden Meadow og tispene Florence Of Rose Garden.

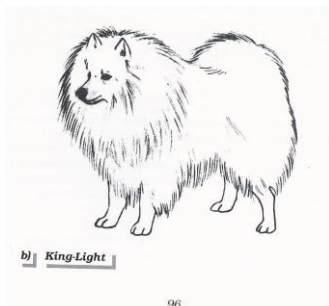
Det er i dag en veldig god kvalitet på rasen her i landet, men et stort problem for oppdretterne av rasen er størrelsen, der har standarden hoppet noe opp og ned gjennom tidene, Størrelsen vi har i dag er ganske sjenerøs, 30 – 38 cm for hannhunder, tispene noe mindre, og derfor ser vi fortsatt store variasjoner i størrelsen på rasen i dag.

Den Japanske standarden er tydelig i sin streben etter en sterk og avbalansert, harmonisk, temperamentsfull og verdig hund som utstråler eleganse. Ennå kunne man tenke seg rasen mer homogen, men japanske eksperter mener at de ulike typene må tillates innenfor rammen av hva standarden tillater da den moderne japanske spisshunden bygger på minst tolv ulike grunntyper og opprinnelse hunder. Disse er i dag minimert ned til 4 grunnleggende typer av forskjellig karakteristikk.

- a) Hakuo – En lett og noe lengre kroppsbygning med mellomlange ben, et mellomstort hode og har et spisshundaktig snuteparti. Størrelsen er mellomstor – liten, pelsen er ganske kort, det er en smidig hund med et livlig temperament.

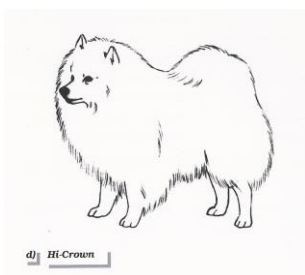
- b) King-Light – Utmerker seg med et ganske lite hode, en kort og ikke særlig elegant hals. Størrelsen er mellomstor – liten med ganske korte ben. Den har en tendens til å ha mindre enn normal pigmentering, men den har mye pels av korrekt kvalitet og lengde.

- c) Lassie – Karakteriseres av at størrelsen er over gjennomsnittlig størrelse og den er kraftig bygd. Den har majestetiske bevegelser, et stort og uttrykksfullt ansikt og en fin, ekstremt hvit pels og temperamentet er ikke alltid lett å kontrollere.

- d) Hi-Crown – er typisk med solid kroppsform, en kort og mindre elegant hals, korte ben, et stort rundt hode med et relativt kort snuteparti. Mellomstor – liten størrelse (pga. de for korte bena) en kraftig pels men som ikke er av ønsket kvalitet og farge. Til sin fordel er den stille og snill i temperamentet

Den mest ønskelige typen i Japan er en kombinasjon av Hakuo og Lassie. King-light er også en type som er meget etterspurt, men den er ikke genetisk dominant og er derfor vanskelig å holde ved like. I Japan sees Hi-crown typen som mindre ønskelig da pels og størrelse ikke sammenfaller med det som er ønskelig på rasen ifølge Nippon Spitz Association.

Japanske eksperter mener at den dominerende typen i Europa og spesielt Skandinavia er av Hi-crown typen og en forbedret Hi-crown type siden det var denne typen hunder som ble eksportert på 1970-tallet. Bestrebelsen etter en mindre hund, da standarden i en periode krevde maks 30-33 cm for hannene, gjorde også at den typen ble favorisert i avl på rasens

første tidsperiode i Sverige og Norge. Men i dag finnes det ikke utpregete linjer der man kan kjenne igjen draget fra opprinnelse hundene.

I løpet av de siste 40 årene har et lite antall hunder blitt importert og nesten all avl i Skandinavia, England og Australia er basert på de ca. 30 hunder som kom til Sverige på 1970-tallet. Det har ikke kommet noe nytt avlsmateriale direkte fra Japan på 1980 og 1990 tallet pga. de strenge importregler som vi har hatt, men nå med noe lettere importregler har vi fått inn hunder bl.a. fra Italia med foreldre fra Japan.

Oversatt i fra boken «The Japanese Spitz» av Mr. Marco Piasentin.

Overordnet mål for rasen

Å beholde rasen sund og frisk, gjennom å samle informasjon om rasens helsestatus, gi informasjon til alle om de innsamlede opplysninger. Arbeide aktivt for at avlsbasen ikke skal bli mindre og for at avl av japansk spisshund skjer i ønsket retning, både når det gjelder rasestandard og rasens sunnhet.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Nedenfor følger rasens registreringstall helt tilbake til 1980.

Registreringstall 1980 til 2012:

År	Antall avkom
1980	37
1981	60
1982	74
1983	134
1984	115
1985	191
1986	189
1987	218
1988	206
1989	255
1990	273
1991	201
1992	180
1993	147
1994	120
1995	133
1996	112
1997	103
1998	116
1999	102
2000	107
2001	82
2002	141

2003	111
2004	144
2005	130
2006	165
2007	173
2008	178
2009	224
2010	244
2011	153
2012	185

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Nedenfor følger rasens gjennomsnittlige kullstørrelse pr år. Det eksisterer data tilbake til 1986. I en rase med såpass få valper pr år, kan bare noen få store/små kull gjøre utslag i den ene eller andre retningen.

År	Gj.sn.kullstr
2012	3,49
2011	4,25
2010	4,52
2009	3,61
2008	4,45
2007	4,12
2006	3,59
2005	3,82
2004	3,69
2003	3,96
2002	4,41
2001	2,64
2000	3,96
1999	3,09
1998	4,64
1997	3,55
1996	3,03
1995	3,41
1994	3,43
1993	3,34
1992	4,19
1991	3
1990	3,84
1989	3,54
1988	2,98
1987	3,25
1986	3,57
-1985	Ingen data

Året med høyeste gjennomsnitt var 1998 med 4,64

Året med laveste gjennomsnitt var 2001 med 2,64

Gjennomsnitt av alle år, 1986-2012: 3,68

For å gjøre en liten sammenligning av utviklingen med tanke på kullstørrelse, følger en tabell med snitt fra hvert tiår. Tallene viser at rasen har økt sin gjennomsnittlige kullstørrelse gjennom tiårene, og gir med det signal om at rasen ikke har noen innavlsdepresjon.

År	Gj.sn.kullstr
1986-1989	3,33
1990-1999	3,55
2000-2009	3,82
2010-2012	4,08*

**Basert på tall fra kun 3 år!*

Effektiv populasjonsstørrelse

Nedenfor følger en tabell som viser hvor stor andel av hunder registrert pr år som brukes i avl. Den prosentvise andelen er gjerne den enkleste måten å lese tallene på. Alle tilgjengelige data er tatt med, naturligvis vil antallet/prosenten fra de siste årene være lave da de fleste av disse ennå ikke er brukt i avl.

År	Avkom	Antall brukt i avl	Prosentvis andel brukt i avl (%)
1980	37	9	24,32
1981	60	23	38,33
1982	74	21	28,38
1983	134	32	23,88
1984	115	30	26,09
1985	191	41	21,47
1986	189	45	23,81
1987	218	47	21,56
1988	206	48	23,30
1989	255	54	21,18
1990	273	50	18,32
1991	201	21	10,45
1992	180	18	10,00
1993	147	30	20,41
1994	120	15	12,50
1995	133	24	18,05
1996	112	22	19,64
1997	103	16	15,53
1998	116	13	11,21
1999	102	13	12,75

2000	107	19	17,76
2001	82	15	18,29
2002	141	24	17,02
2003	111	20	18,02
2004	144	36	25,00
2005	130	23	17,69
2006	165	34	20,61
2007	173	30	17,34
2008	178	27	15,17
2009	224	23	10,27
2010	244	10	4,10
2011	153	1	0,65
2012	185	0	0,00

Innavlsgrad

Nedenfor følger en tabell som viser den gjennomsnittlige innavlsgraden til alle kull født i det respektive år. Det er valgt å beregne tallene fra de siste fem år (2008-2012) samt 2000, 1995, og 1990 for å sammenligne utviklingen over tid. Man kan se at det de siste årene har ligget stabilt rundt 2,5 %. Tallene fra 90-tallet er, naturlig nok, litt høyere da populasjonen var mindre og utvekslingen av linjer lavere enn i dag, både nasjonalt og internasjonalt.

År	Gj.sn.innavlsgrad (%)
2012	2,68
2011	2,52
2010	2,66
2009	2,17
2008	3,05
2000	3,05
1995	6,58
1990	7,78

Bruk av avlsdyr

Den velkjente «5-prosent-regelen» (*Genetikk, avl og oppdrett – Astrid Indrebø*) sier at en hund ikke skal ha flere avkom enn tilsvarende 5 % av antall registrerte avkom i rasepopulasjonen i en 5-års-periode.

For Japansk Spisshund gir det: Ca. 49 valper. Dette er et grovt estimat og i tallmessig små populasjoner bør det vurderes strengere. Som i alle populasjoner bør de beste individene få flere avkom enn de som ikke er så gode. Matadoravl har skjedd og skjer fortsatt i rasen. Eksempelvis finnes det hannhunder av rasen som har 20-35 registrerte kull. Dette er svært uheldig for vår rase med en såpass snever avlsbase/liten populasjon.

Hannhund A: 34 kull. Antall avkom: 111 stk.

Hannhund B: 29 kull. Antall avkom: 113 stk.

Hannhund C: 21 kull. Antall avkom: 75 stk.

Hannhund D: 19 kull. Antall avkom: 86 stk.

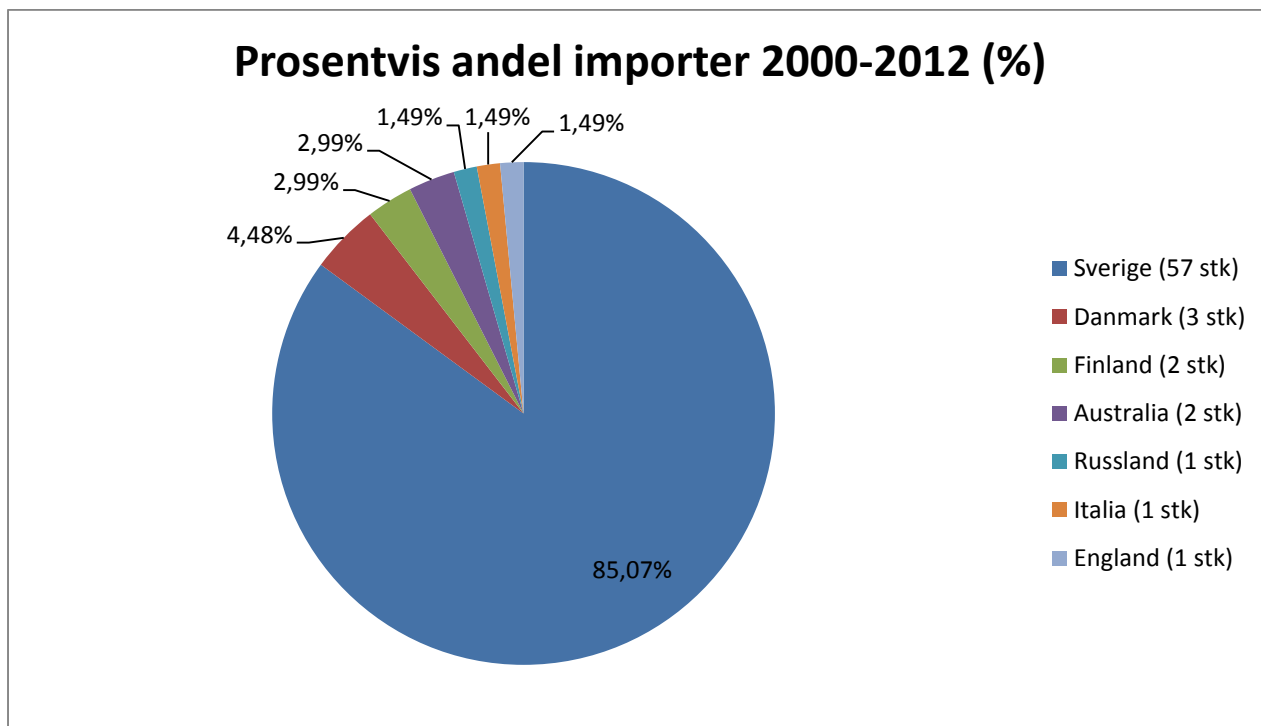
Hannhund E: 18 kull. Antall avkom 68 stk.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Uttekslingen av avlsmateriale med utlandet har vært økende det siste tiåret, mye takket være at det er blitt enklere og finne informasjon om linjer og å holde kontakt med utenlandske oppdrettere. Rasen har, bortsett fra i hjemlandet Japan, relativt sett størst utbredelse i Norden, og særlig Sverige importeres det svært hyppig fra. I tillegg har det vært importert fra Finland, Danmark, Italia, Australia, Russland og England. Siden rasen generelt innehar en svært god kvalitet i Norge, eksporteres det også mange hunder til utlandet. Det vil være naturlig for de nordiske landene å samarbeide på tvers av landegrensene, og dette har fått stadig mer fokus hos landenes avlsråd/raserepresentanter.

Oversikt over antall importert til Norge i årene 2000-2012:

År	Antall importert
2000	3
2001	2
2002	3
2003	5
2004	3
2005	5
2006	6
2007	6
2008	15
2009	7
2010	5
2011	3
2012	4
Sum	67

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Et stort mål for rasen, både på kort og lang sikt, er at oppdrettere arbeider aktivt for at avlsbasen ikke skal innsnevres. I en såpass liten populasjon er det viktig å gjøre kombinasjoner som forhindrer innavlsdepresjon.

Prioritering og strategi for å nå målene

For å få tilførsel av nye linjer inn i avlen er rasen avhengig av at oppdrettere gjør importør. Klubben vil oppmuntre til import av hunder fra utlandet. I tillegg er det viktig å ta vare på det positive rasen allerede har.

Advare mot matadoravl og belyse problematikken rundt dette.

Advare mot innsnevring av avlsbasen og belyse problematikken rundt dette.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Den Japanske spisshunden er en fysisk og psykisk sunn og frisk hund, det er ikke kjent at noen arvelige sykdommer er spesielt utbredt i rasen

Det har vært noen tilfeller med HD, AA, patellaluxasjon, periodontitt og hudproblemer. I 2012 ble 16 hunder HD røntget og 8 av dem hadde resultat C – D – E, et noe urovekkende resultat som NJSK arbeider aktivt for å endre. Det er inngått et samarbeid mellom alle de nordiske landene for å fremme rasens helse og sunnhet. De fleste oppdrettere kontrollerer kneleddene på sine avlsdyr i dag.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Forekommer, men ses ikke som et stort problem på rasen foreløpig.

Eks. tomme tisper, døde valper, 1 til 2 valper i kullet forekommer ikke ofte.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Å beholde rasen sund og frisk og hele tiden være åpen for å se forbedringspotensialet og forholde seg til rasens anatomi og standarden generelt.

Prioritering og strategi for å nå målene

Klubben/klubbens avlsråd driver aktivt opplysningsarbeid sammen med de nordiske landenes raseklubber som for eksempel felles avlsrådsmøter og utveksling av informasjon om rasens helsestatus. Gi viktig informasjon til alle, om de innsamlede opplysninger. Arbeide aktivt for at avlsbasen ikke skal bli mindre og for at avl av japansk spisshund skjer i ønsket retning, både når det gjelder rasestandard og rasens sunnhet.

Mentalitet og bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Jaktprøver er ikke relevant for Japansk Spisshund. Dog skal det nevnes at det finnes individer av rasen som er godkjent ettersøkshund på storvilt.

Noen få individer har gjennomført mentaltest.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Japansk Spisshund er først og fremst avlet for å være en vakt- og selskapshund. Med sin sunne og lette beinbygning har de raske og eksplosive bevegelser og egner seg gjerne til agility og lydighet. De er fulle av energi og vil gjerne være med der det skjer, men det er viktig å huske de ikke er avlet frem som typiske brukshunder. De vil mer enn gjerne trene, men bruker litt tid på å lære, og øktene bør være korte. Når de først forstår hva vi vil, så sitter det. Utover dette finnes det japanske spisshunder som er godkjent som ettersøkshund, rasen egner seg til så mangt.

Japansk spisshund er en fysisk og psykisk sunn hund. En typisk japaner fører seg med stolthet og naturlig verdighet. Den utstråler selvtillit og selvsikkerhet. Den er kjælen og hengiven til sine eiere og holder seg i nærheten av dem. Japaneren er intelligent, svært lærenem og lette å oppdra. Den er glad for å få utfordringer, og egner seg derfor godt i aktiviteter som agility og lydighet. Den har også en utmerket nese og kan trenes til å spore om man ønsker å prøve det.

En Japansk Spisshund skal være stabil, harmonisk og tillitsfull. Intelligent og ivrig, med et bevegelsesmønster som er raskt og effektivt.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Bevare rasens mange fortrinn og egenskaper med tanke på bruksegenskaper.

Et ønske om at flere utnytter rasens potensial.

Prioritering og strategi for å nå målene

Opplyse om de mange mulighetene som finnes i rasen. Stimulere til at hundeeiere får øynene opp for hva rasen kan brukes, og deltar på aktiviteter og trening.

Atferd

Atferdsproblemer

En typisk Japansk Spisshund er oppmerksom og nysgjerrig, den varsler gjerne om den hører nye lyder. Vakt egenskapene er fortsatt godt bevart i rasen og de sier gjerne i fra både når du får besøk og når de hører naboen utenfor huset. Noe gneldring kan forekomme på enkelte individer. De fleste japansk spisshund-eiere føler ikke at rasen har store atferdsproblemer, men noen unntak finnes jo. Eksempler på dette er aggressivitet mot andre hunder og noen tilfeller av skyhet mot mennesker og andre hunder.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

At atferd prioriteres høyt i avlsarbeidet, både på kort og lang sikt.

Prioritering og strategi for å nå målene

Klubben/klubbens avlsråd driver aktivt opplysningsarbeid til alle via medlemsblad, hjemmeside og andre medier som for eksempel facebook.

Eksteriør

Eksteriørbedømmelser

De er elegante og viser seg med stolthet, fin reisning og sunne, friske bevegelser. Kledd i rikelig ren hvit pels uten så mye pigmentflekker som før og at gemyttet på det jevne er meget bra. Men vi ser i avlen at vi fremdeles må jobbe med å forbedre forbryst, skulderplassering og overarmer. Tendensen viser også at ryggene blir litt for lange og beina litt for korte. En del overvinklede bakben, og en del store runde øyne som må forbedres. Vi er også obs på at det fremdeles forekommer manglende nesepigment/vinternese.

Overdrevne eksteriørtrekk

Overdrevne vinkler og bevegelser

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Drive gjennomtenkt avlsarbeid og opplysning til alle.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Å beholde rasen sund og frisk, gjennom å samle informasjon om rasens helsestatus, gi informasjon til alle om de innsamlede opplysninger. Arbeide aktivt for at avlsbasen ikke skal bli mindre og for at avl av japansk spisshund skjer i ønsket retning, både når det gjelder rasestandard og rasens sunnhet.

Plan for videre arbeid i klubben

RAS gjøres tilgjengelig og blir et viktig dokument for det videre arbeidet. Klubben og avlsrådet vil jobbe aktivt for et godt samarbeid for å fremme rasen og bidra til at prioriterte

målsetninger kan nås. Samarbeidet over landegrensene med våre naboland blir enda viktigere i fremtiden.

RAS skal evalueres hvert år og revideres hvert femte år.